

Ebeveyn Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (EDDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (EDDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20499>

Özet

Ebeveyn Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (EDDÖ), ebeveynlerin çocuklar?na yönelik sergiledikleri davran?? biçimlerini ölçmek amacıyla uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda ebeveyn davran??lar?n?n psikolojik ve e?itimsel ara?t?rmalarda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?lamak üzere geli?tirilmifitir. Ölçe?in uyarlama ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi, 2009 y?l?nda Diken, Topba? ve Diken taraf?ndan gerçekleştirilmitir. Ölçek, ebeveynli?in farklı boyutlar?n?, çocuklar?n geli?imini ve davran??lar?n? etkileyen kritik etkile?im stillerini belirlemeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Davran???, Çocuk Geli?imi, Psikometri, Uyarlama Ölçe?i, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi

Yazarlar

Özlem Diken, Sezgin Topba?, ?brahim H. Diken

Amaç

EDDÖ'nün temel amacı, ebeveynlerin çocuklar?na kar?? sergiledikleri tutum ve davran??lar? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, yan?tlay?c? olma, yönlendirici olma, duygusal ifade edici olma ve ba?ar? odaklı olma gibi kritik ebeveynlik boyutlar?n? ölçerek, çocuk davran??lar? üzerindeki ebeveyn etkisini ara?t?rmacılar için ölçülebilir hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, aynı zamanda Çocuk Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (ÇDDÖ) ile birlikte kullan?larak, ebeveyn davran??lar? ile çocuklar?n gözlemlenen davran??lar? arasındaki korelasyonel ilişkileri incelemek için güçlü bir zemin sunar.

Yap?

Ebeveyn Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (EDDÖ), ebeveynlik stilinin çok boyutlu do?as?n? yans?tan maddelerden oluşur. Ölçek toplam 12 madde içermektedir ve uyarlama çal??mas?nda incelenen boyutlar arasında yan?tlay?c? olma, yönlendirici olma, duygusal ifade edici olma ve ba?ar? odaklı olma gibi ebeveyn tutumlar? yer almaktadır.

Ölçek, yan?tlay?c?lar?n ebeveyn davran??lar?n? 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanarak de?erlendirmesine olanak tanır. Bu yapı, ebeveynlerin farklı durumlarda gösterdikleri davran??sal e?ilimlerin ?iddetini ölçmeyi mümkün kılar.

Geçerlik

EDDÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in Türkiye örnekleminde amaca uygun ve do?ru ölçüm yapt???n? kan?tlamak üzere titizlikle yürütülmü?tür. İlk a?amada, ölçe?in orijinal yap?s? ile çevrilmi? versiyonu aras?nda yap?, kavram ve dil e?itli?i sa?lanm??t?r. Bu süreç, kültürel adaptasyonun temelini olu?turur.

Geçerli?e ili?kin çal??malar kapsam?nda, aç?mlay?c?/ke?fedici faktör analizi ve madde analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen boyutlar alt?nda toplan?p toplanmad???n? ve ölçe?in yap? geçerli?ini do?rulam??t?r. Elde edilen bulgular, EDDÖ'nün ebeveyn davran???n? ölçmekte yeterli yap?s?sal geçerli?e sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik incelemesi, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farklı ko?ullara kar?? tutarlılı???n? de?erlendirmek amac?yla yap?lm??t?r. Güvenirlik katsay?s? olarak yaygın kullan?lan iç tutarlık yöntemi, yani Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanarak incelenmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, 12 maddelik EDDÖ'nün alt ölçeklerinin yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?u belirlenmi?tir. Yüksek iç tutarlık katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal do?rulamas? için uygulanan aç?mlay?c? faktör analizi, 12 maddelik EDDÖ'nün üç farklı alt faktörde topland???n? ortaya koymu?tur. Bu bulgu, ebeveyn davran???lar?n?n tek bir genel faktörden ziyade, üç temel ve ba??ms?z davran???sal boyuttan olu?tu?unu i?aret etmektedir.

Bu üç faktörlü yap?, ölçe?in ebeveyn davran???lar?n?n karma??k do?as?n? yakalamada ba?arılı oldu?unu göstermektedir. Faktör analizi sonuçlar?, ayn? zamanda Çocuk Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (ÇDDÖ) ile birlikte kullan?lan alt ölçeklerin de yüksek güvenilirli?e sahip oldu?unu desteklemi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Yazılı Anket (Öz Bildirim veya Gözlemci Raporu)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler ve Çocuk Geli?imi Uzmanlar?

Age Group: Ölçek, ebeveynlerin davran??lar?n? ölçtü?ü için ya? s?n?rlamas? ebeveynlere yöneliktir. Hedeflenen çocuk ya? grubu belirtilmemi?tir, ancak genel olarak çocukluk dönemi davran??lar?n? kapsar.

Population Details: Türkiye'deki ebeveynler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Yan?tlay?c?lar, davran??lar?n kendilerine ne kadar uygun oldu?unu belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik Stili, Çocuk Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (ÇDDÖ), Psikolojik Ölçüm, Ç Tutarlılık, Özlem Diken, Ölçek Uyarlamas?

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: odogramaci@anadolu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Özlem Diken)

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi, Eski?ehir, Türkiye (Tahmini)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2009 y?I?nda yay?mlanan geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? ile bilimsel literatüre girmi?tir. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Özlem Diken ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [ebeveyn-davranisini-degerlendirme-olcegi-eddo-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Diken, Ö., Topba?, S. ve Diken, ?. H. (2009). Ebeveyn Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (EDDÖ) ile Çocuk Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (ÇDDÖ)'nin geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Özel E?itim Dergisi*, 10(2), 41-60.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: [dergiler.ankara.edu.tr](#)

Ebeveyn Davran???n? De?erlendirme Ölçe?i (EDDÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 12 madde içermektedir ve uyarlama çal???mas?nda a?a???daki davran???sal boyutlar incelenmi?tir:

Yan?tlay?c? Olma

Yönlendirici Olma

Duygusal ?fade Edici Olma

Ba?ar? Odakl? Olma

Ölçek derecelendirmesi 5'li Likert tipindedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM